MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE

Seduta tat-18 ta' Ottubru, 2011

Citazzjoni Numru. 247/2010

A B

-vs-

C B

Il-Qorti:

Rat ir-rikors guramentat ta' A B, li permezz tieghu, wara li ppremettiet:

Illi l-kontendenti zzewgu fis-17 ta' Frar 1996 kif jirrizulta mill-anness certifikat taz-zwieg (Dok. A).

Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'qerq dwar xi kwalita' tal-attrici li mix-xorta taghha fixklet serjament il-hajja mizzewga kif kontemplat fl-artikolu 19(1)(c) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja matrimonjali jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha kif kontemplat fl-artikolu 19(1)(d) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta' xi wiehed jew iktar tal-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga kif kontemplat fl-artikolu 19(1)(f) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi l-attrici ma kellhiex fiz-zmien li sar iz-zwieg, ukoll minhabba raguni temporanja, setghat intellettwali jew ta' rieda bizzejjed biex jinholoq kunsens ghal zwieg kif kontemplat fl-artikolu 19(1)(h) tal-Kap. 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Illi ghalhekk iz-zwieg kontrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Ghaldaqstant, l-attrici titlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

Tiddikjara null u bla effett ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi z-zwieg kontrattat bejn il-kontendenti fis-17 ta' Frar 1996.

Bl-ispejjez u l-konvenuta ingunta in subizzjoni.

Rat il-verba tas-seduta tad-29 ta' Marzu 2011, fejn deher l-intimat personalment u ta ruhu b'notifikat bl-atti tal-kawzi.

Rat li, minkejja dan, huwa ghazel li ma jwegibx ghall-kawza.

Rat l-affidavit prodotti.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

Ikkunsidrat illi l-partijiet f'din il-kawza zzewgu fl-1996. Ir-rikorrenti kellha 22 sena u l-intimat kellu 26. Hames snin

wara z-zwieg kellhom tarbija u tlett snin wara tarbija ohra. Issa, wara hmistax-il sena zwieg, ir-rikorrenti qed titlob lill-Qorti tiddikjara li z-zwieg taghha huwa null.

L-ewwel kawzali li tinvoka hija dik tal-qerq a tenur tal-Art. 19(1)(c) tal-Kap. 255. Il-Qorti ma sabet xejn fil-ftit provi li gew imressqa li jwassalha biex tislet xi hjiel ta' qerq. Tissemma' l-problema tad-diabete li zewgha jbati minnha. Fl-affidavit taghha donnha tghid li wara z-zwieg irrealizzat li sehemha fil-kontroll tal-kundizzjoni ta' zewgha kien tqil wisq. Il-Qorti ma tistax taghti piz li dan, u ma temminx lir-rikorrenti li kienet sorpriza dwar kemm-il darba kellu jiehu l-injezzjonijiet jew jezamina d-demm tieghu. Kienet ilha gharusa mieghu hames snin. Infatti, fl-affidavit ta' zewgha stess, li f'hafna aspetti huwa kwazi kopja taghha, lanqas biss ma jsemmi diabete.

L-insenjament ta' dawn il-Qrati, in relazzjoni mal-kawzali tal-qerq gie kristalizzat mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fil-kawza "**Mary Farrugia vs Joseph Farrugia**" (deciza fit-13 ta' Marzu, 1995), fejn il-Qorti rriteniet illi:

"*Biex tissussisti s-sitwazzjoni ravvisata fil-paragrafu in dizamina iridu jikkonkorru erba' affarijiet: (1) il-qerq perpetrat bil-hsieb li wiehed jikseb il-kunsens tal-parti; (2) li l-qerq ikun incida fuq il-kunsens tal-parti; (3) li l-qerq ikun jirrigwarda xi kwalita' tal-parti l-ohra; u (4) li din il-kwalita' tkun tista' mix-xorta tgahha tfixkel serjament il-hajja mizzewga.*"

Fil-kaz in ezami, il-Qorti ma ssib xejn minn dan.

Ir-rikorrenti ssejjes il-kawza taghha ukoll fuq il-provvediment tal-Art. 19(1)(d) tal-Kap. 255.

F'materja ta' diskrezzjoni ta' gudizzju, dawn il-Qrati jsostnu illi:

"*B'difett serju ta' diskrezzjoni, il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita', il-parti jew ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku. Li kieku l-legislatur irrikjeda maturita'*

shiha u perfetta, ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett guridiku intrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg", ("**Angela Spiteri xebba Selvaggi vs Joseph Spiteri**", deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla fl-4 ta' Novembru, 1994).

"*Kwantu ghad-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju – Art. 19 (1) (d) – biex ikun hemm dan in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju jrid ikun hemm l-inkapacita' psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku/psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, jew li jiddeciedi liberament, fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali (**A Zarb vs Stephen Attard**, gja' citata). Mhix ghalhekk kwistjoni ta' inkompatibilita' ta' karattru, jew ta' decizjoni jew decizjonijiet zbaljati, il-paragrafu (d) ikompli jitkellem dwar "anomalija psikologika serja li taghmilha impossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg". Il-Qorti tosserva li l-ligi taghna tirrikjedi mhux biss li l-anomalija psikologika tkun wahda serja, izda li tkun taghmilha impossibbli, mhux semplicement difficli, li wiehed jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg ossia li jassumihom*", ("**Sandra Farrugia vs Raymond Farrugia**", deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla fl-10 ta' Settembru 1997).

"*Fil-mument ta' l-ghoti tal-kunsens matrimonjali, parti jew ohra tkun priva b'mod sostanzjali, ossia gravi minn dik il-fakolta' kritiko-estimativa jew kritiko-valutativa dwar l-oggett tal-kunsens taz-zwieg, jew minn dik il-maturita' affettiva li hija presuppost ghal ghazla libera dwar l-imsemmi oggett. Id-difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju, ghalhekk, ma hux semplicement nuqqas ta' hsieb, nuqqas ta' riflessjoni; anqas ma jfisser li wiehed jaghmel ghazliet jew jiehu decizjonijiet zbaljati – in fatti decizjoni jew ghazla zbaljata hi perfettament kompatibbli ma' diskrezzjoni ta' gudizzju (ara, "**Emanuel Camilleri v. Carmen Camilleri**", P.A., 10/11/95). Li parti fiz-zwieg ma tkunx fehmet sufficjentement, fis-sens li ma tkunx hasbet bizzejjed jew ma tkunx irriflettiet bizzejjed fuq il-hajja mizzewga jew fuq*

*id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tal-hajja mizzewga, ma jammontax necessarjament ghal difett (serju) ta' diskrezzjoni ta' gudizzju ("**Selina-Maria Vella Haber v. Joseph Gatt**", P.A., 15/4/96). Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju kif ravvizat fl-Artikolu 19(1)(d) irid ikun hemm l-inkapacita' psikika (mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku/psikjatriku) jew kostituzzjonali li wiehed jaghraf u jirrifletti, u li jiddeciedi liberament, fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali (ara f'dan is-sens, fost ohrajn, "**Jacqueline Cousin v. Bernard Simler**", P.A., 3/6/98; "**Rosanne Cassar v. Kenneth Cassar**", P.A., 19/10/98; u "**Carmelo Grima v. Mary Andrews**", P.A., 2/11/98)*", ("**Alessandra sive Sandra Mc Monagale qabel Mamo vs Mario Mamo**", deciza mill-Qorti Civili Prim'Awla fis-26 ta' Ottubru, 2000).

Il-Qorti ma tirravisa xejn minn dan kollu fil-kaz in ezami. Hija r-rikorrenti stess li tammetti fl-affidavit taghha:

"*Bdejt relazzjoni ma' persuna ohra u hawnhekk komplejt nikkonferma kemm iz-zwieg tieghi kien zball u li qatt ma kien imissni zzewwigt.*"

Infatti hija tkompli tghid:

"*Wara ftit C induna bir-relazzjoni li kont bdejt u f'qasir zmien wasalna ghal separazzjoni bonarja.*"

Ir-rikorrenti tinvoka ukoll l-Art. 19(1)(f). F'dan il-kuntest, il-Qorti tirreferi ghad-decizjoni tal-Qorti tal-Appell fil-kawza "**Josette Spiteri nee' Scicluna vs George Spiteri**", (deciza fid-9 ta' Frar, 2001):

"*Dana d-difett – is-simulazzjoni tal-kunsens – gie ezaminat f'diversi sentenzi ta' din il-Qorti (ara, inter alia, "Anna Galea vs. John Walsh", (30 ta' Marzu, 1995) u "Dr. Stephen Muscat vs. Maria Borg Grech", (14 ta' Awissu, 1995). Biex jirrizulta dana d-difett irid jigi ppruvat, sal-grad li trid il-ligi f'kawzi civili, li fil-mument tal-ghoti tal-kunsens matrimonjali, il-parti in kwistjoni (jew iz-zewg partijiet jekk l-allegazzjoni tkun fil-konfront tal-kunsens tat-tnejn) tkun*

eskludiet b'att pozittiv tal-volonta' iz-zwieg innifsu jew element essenzjali tal-hajja mizzewga jew id-dritt ghall-att taz-zwieg."

Anke meta wiehed jikkonsidra l-perjodu ta' wara l-ghoti tal-kunsens, ma jirriskontra ebda hjiel ta' eskluzjoni. Iz-zwieg bejn il-partijiet dam snin, twieldu zewgt itfal u, infatti, fi kliem zewgha stess:

"*Kellna zewgt itfal. Maximus twieled fl-2001 u Alex fl-2005. Waqt it-tieni tqala u wara, A regghet saret anzjuza hafna. Jien bdejt inhoss illi l-affett taghha lejja naqas izjed. Baqghet hekk is-sitwazzjoni sakemm eventwalment skoprejt li kien qed ikollha relazzjoni ma' ragel iehor. Meta indunajt b'dan kont ikkonfrontajtha. A kienet determinata illi tmur tghix ma' dan ir-ragel. Kien ghalhekk illi ma kienx hemm triq ohra hlief illi nipprocedu ghal separazzjoni u fil-fatt iffirmajna kuntratt ta' separazzjoni bonarja.*"

Finalment, ir-rikorrenti ssemmi bhala vizzju tal-kunsens, il-provvediment tal-Art. 19(1)(h). Il-Qorti ser tqis li dan qed isir in relazzjoni ma' dak pruvat illi f'xi zmien qabel iz-zwieg u ftit wara hija kienet affetta minn ansjeta' u fil-fatt, irrikorriet ghand psikjatra. Ic-certifikat rilaxxat mill-psikjatra u minnu konfermat bil-gurament jikkonferma li wara tlett xhur mid-data taz-zwieg hija ma baqghetx taht il-kura tal-psikjatra. Regghet kellmitu biss wara li bdew il-proceduri ghall-annullament taz-zwieg u urietu l-affidavit minnha redatt. Li jikkonferma t-tabib jaghmlu biss "*in retrospect*". Infatti jghid hekk:

"*In retrospect I can confirm that her anxiety was mainly due to her conflicts over her relationship with her then fiance' C B. Since she had never disclosed this to me, I could not have advised her about the problems that she may encounter in future due to this.*

Having read her affidavit I can conclude that she was not in love with him and should not have married him."

F’ghajnejn il-Qorti, ir-rikorrenti, lanqas id-dettami ta’ dan il-provvediment ma rnexxielha tipprova.

Ghal dawn ir-ragunijiet, il-Qorti taqta’ u tiddeciedi billi:

Tichad it-talba.

L-ispejjez jithallsu minn A B.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------